

L'Institut Dexeus i l'Hospital de Can Ruti portaran a terme aquesta tècnica, que fins ara només fa al món un centre de Milà

Els homes portadors de sida podran ser pares el 1995 a Catalunya sense risc de contagi

El dilema de la maternitat en les parelles afectades per la sida és un dels problemes que s'afegeixen a la malaltia, ja que el risc de contagiar el virus als fills és elevat. A la possibilitat d'inseminació artificial amb semen

de donant, que ja tenien ara les parelles en què només l'home és seropositiu, s'afegirà en els pròxims mesos la de tenir un fill amb el propi semen, gràcies a les tècniques d'escombrat del virus que han desenvolupat l'Institut Dexeus i

la Unitat de Sida de l'Hospital Germans Trias i Pujol, de Badalona. Ahir es va celebrar un seminari a Barcelona en què els responsables d'aquest programa van exposar la seva experiència i perspectives

Albert Lladó
BARCELONA

Els homes malalts de sida o portadors del virus d'aquesta malaltia que tinguin una parella seronegativa podran ser pares a partir del 1995 a Catalunya, sense risc d'encomanar la malaltia al fill.

Durant la presentació del simposi *Sida i reproducció - Art i sida*, organitzat a la Fundació Miró pel centre KRTU del departament de Cultura, la doctora Anna Veiga, de l'Institut Dexeus, i el doctor Bonaventura Clotet, de l'Hospital Germans Trias i Pujol, van anunciar que el gener de 1995 esperen realitzar les primeres inseminacions artificials a partir del semen de pares seropositius.

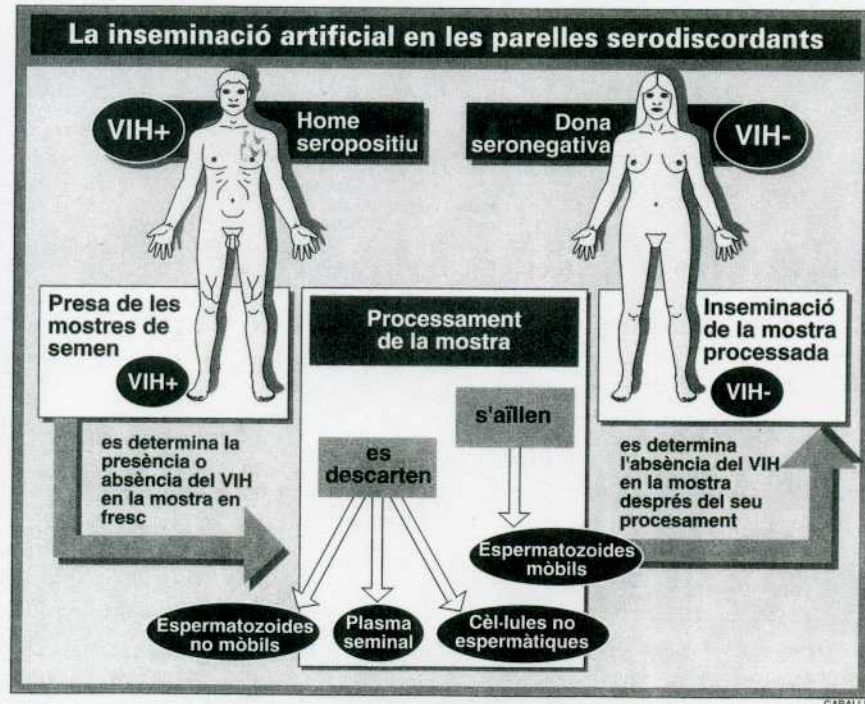
Ja fa dos anys que el centre de reproducció de l'Institut Dexeus i la Unitat de Sida de l'Hospital Germans Trias van posar en marxa un programa per fer aquest tipus d'inseminacions, al qual ja s'han adscrit unes noranta parelles, però la falta de la tecnologia necessària per fer-lo el màxim de segur havia impedit fins ara desenvolupar-lo plenament.

Clotet va explicar que, després de la posada en funcionament del laboratori de retrovirologia de l'hospital badaloní, l'equip de la Dexeus i Can Ruti ja pot afrontar les inseminacions amb les màximes garanties.

Risc de transmissió

El procediment, van reconèixer, no està en condicions de garantir al 100 per cent que no hi haurà transmissió de cap rèplica del virus de la sida, però van insistir a remarcar que la fiabilitat, que supera el 99,5 per cent, pot ser semblant o superior a la de fer servir preservatiu, sistema universalment recomanat per prevenir la malaltia.

Més enllà d'aquestes consideracions, va afegir Clotet, "hi hauria

risc encara que tinguéssim molta més tecnologia, perquè el zero absolut no existeix mai en medicina".

La millor garantia d'èxit va ser presentada en el mateix simposi pel doctor Augusto Semprini, de l'Hospital San Paolo de Milà, que és l'únic especialista del món que ha portat al món nens amb inseminacions d'aquesta mena i que ha obtingut un 100 per cent de bons resultats.

El grup de Semprini ja va donar a conèixer per primera vegada l'any 1987 resultats experimentals

que demostraven la possibilitat d'isolar el virus de l'espermatozoide, el 1990 va fer les primeres inseminacions i el 1992 va tenir els primers naixements.

Els seus resultats han estat de vint-i-dos parts, dels quals han nascut vint-i-set infants, els més grans dels quals ja tenen tres i dos anys. Tots els nens han nascuts sans. Té, a més, disset embarassos en curs i, en total, ha fet 257 inseminacions en 113 dones.

El fet de ser fins ara l'únic autor d'aquestes inseminacions ha fet que Semprini hagi tingut pacients

de molts llocs del món, sobretot dels Estats Units, però també de ciutats com Barcelona, Oslo, o fins i tot de Tahiti.

La seva metodologia consisteix a tractar les mostres de semen amb dues tècniques utilitzades habitualment en fecundació *in vitro*, conegudes com les tècniques de gradients de Percoll i de *swimp-up*.

Aquests procediments permeten aïllar els espermatòzids mòbils de la mostra de semen, que són separats dels no mòbils, de les cèl·lules no espermàtiques i del plasma seminal.

Els espermatòzids mòbils restants, ja alliberats de virus, són els que finalment seran implantats a l'úter de la dona.

Se sap que el virus VIH és present al semen tant en estat lliure com en cèl·lules mononuclears (sobretot limfòcits i macròfags), però en canvi no existeixen evidències conclouents de la seva presència a la superfície o l'interior de l'espermatozoide, si bé aquesta circumstància és objecte de discussió.

L'equip del doctor Semprini, com farà també el grup català, sotmet el semen, tant abans com després del processament de la mostra, a determinacions de la presència del virus, que ha estat eliminat, segons aquests tests, en el 99,5 per cent dels casos.

El risc de transmissió acaba de reduir-se al màxim possible limitant a una sola les inseminacions que es realitzen en cada cicle menstrual.

L'estudi de col·laboració entre l'equip de l'hospital de Can Ruti i el servei de Medicina de la Reproducció de l'Institut Dexeus pretén portar a terme un procediment semblant i, a més, estudiar la dinàmica d'excreció del virus en relació amb la malaltia.

Dones infectades

El cas encara sense plena solució és el de la maternitat de les dones infectades, ja que la transmissió del virus de mare a fill es dona aproximadament en el 20 per cent dels casos, tant per via placentària durant l'embaràs com durant el part.

En aquests casos, actualment existeix la possibilitat de fer un tractament amb AZT durant l'embaràs i el part i de realitzar, a més a més, un tractament al nou-nat, però aquestes mesures, si bé disminueixen molt el risc d'infecció, no l'anul·len del tot.

Una esperança legítima

■ La inseminació artificial de pare donant ha estat fins ara l'únic recurs per a aquelles parelles amb el pare seropositiu que volien tenir un fill. Segons Bonaventura Clotet, voler tenir un fill amb el propi semen "és una esperança legítima d'aquests pacients, sobretot tenint en compte que són persones que viuen ara molt més temps i amb una major qualitat de vida que al principi de la malaltia".

Això no obsta perquè fins ara només hi hagi un grup mèdic que realitzi arreu del món aquestes operacions, que no són en absolut desconegudes dins del món de la fecundació *in vitro*. Segons el pioner d'aquesta tècnica, Augusto Semprini, en aquesta escassa oferta poden influir "tant un cert desinterès per aquesta demanda social com perquè aquest servei exigeix una confluència d'especialistes de diverses àrees".

Per subratllar la possible dimensió social d'aquesta demanda, Clotet va recordar que a Catalunya el 60 per cent d'afectats de sida són toxicòmans, la majoria hete-

rosexuals, i que el nombre de contagis per via heterosexual, tot i ser petit, en l'actualitat és el que proporcionalment està creixent més.

Admissió de parelles

El programa conjunt de l'Institut Dexeus i de Can Ruti continua admetent parelles que es volen sotmetre a tractament. El 95 per cent donen el semen per tenir un fill i només la petita minoria restant ho fa únicament per contribuir a la investigació que paral·lelament fan els dos centres de la presència del virus VIH al semen.

Fins ara, els dos centres catalans han realitzat gratuïtament tots els treballs d'extracció i processament de les mostres del semen, com a part d'un projecte d'investigació. Els seus responsables van dir que, encara que no descarten cobrar els actes d'inseminació quan es facin, tindran en compte les possibilitats econòmiques de cada malalt i en tot cas els afectats seran sempre considerats "pacients especials".

JOSEP LOSADA

Anna Veiga, Augusto Semprini i Bonaventura Clotet en la presentació del simposi